

I.
Általános tájékoztatás
az egészségügyi ügyeletre vonatkozó szabályokról

Mi a munkáltató jogszabályban előírt kötelezettsége:

Munkaidő beosztás közlése: Legalább 15 nappal korábban és legalább egy hónapra előre, írásban közölni a munkaidő-beosztást, amely tartalmazza az egészségügyi ügyelet és a készenlét beosztását is. (Eütev. 13. § (1) bekezdés) Ezen belül meg kell jelölnie a munkáltatónak

- 1) a napi rendes munkaidejének tartamát,
- 2) a heti pihenőnap (pihenőidő) megjelölését,és
- 3) a munkaidő minősítését, hogy az .
 - a) rendes munkaidőnek - ezen belül
a munkaköri feladatok ellátására szolgáló időnek vagy
a munkáltató által a munkaidő terhére elrendelt egészségügyi ügyeletnek -,
 - b) az évi 416 óra egészségügyi terhére egyoldalúan elrendelt ügyeleti időnek minősül.

Munka díjazása:

Havi alapbér kifizetése

Mt. 156. § (1) bekezdés a) pont szerint havibéres díjazás esetén a munkavállalónak - **a beosztás szerinti munkaidő mértékétől függetlenül - a havi alapbére jár.** Ezek után feleslegesnek tűnik az alábbiak szerinti további szabályozás.

Az Eszjtv. Vhr. 14. § (2) bekezdése, szerint az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy jogosult a kiesett időre arányosan járó alapbérére, ha a 11 órás - pihenőidőre tekintettel a másnapi munkakezdése eltolódik. Ezt értelmezte az OKFŐ 2021. február 19. napján aláírt tájékoztatójának 10. pontja, és egyértelművé tette, hogy „*a napi pihenőidő szabályai alapján a napi munka befejezése és másnapi munkakezdés között legalább 11 órának kell eltelnie. Ha ezen munkabeosztási szabály miatt a törvényes munkaidő nem kerül ledolgozásra, akkor ezzel az időtartammal nem csökkenthető a túlóra vagy az ügyelet időtartama, **a havi illetmény a dolgozót megilleti.**”*

Ügyeleti díj kifizetése:

Eütev. 13/B. § (1) Az ügyeleti díj legkisebb mértéke:

a) hétköznap az egészségügyi ügyelet minden munkaórája után az alapbér, illetve az illetmény egy órára eső összegének 70%-a,

b) az egészségügyi dolgozóra irányadó heti pihenőnapon az egészségügyi ügyelet minden munkaórája után az alapbér, illetve az illetmény egy órára eső összegének 80%-a,

c) munkaszüneti napon az egészségügyi ügyelet minden munkaórája után az alapbér, illetve az illetmény egy órára eső összegének 90%-a.

Ha az egészségügyi dolgozó egészségügyi ügyeletet az egészségügyi dolgozóra irányadó munkaidő-beosztás szerinti **heti pihenőnapon vagy munkaszüneti napon látott el**, akkor - **az ügyeleti díjon túl** –

elsősorban másik pihenőnap kiadásával vagy legalább az adott naptári napon teljesített egészségügyi ügyelettel azonos tartamú pihenőidővel kell kompenzálni.

Ha a munkáltató kivételes esetekben, objektív munkaszervezési okokból másik pihenőnapot (pihenőidőt) kiadni nem tud,

az e napot is érintő egészségügyi ügyelet minden munkaórája után az ügyeleti díj helyett a heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra járó ügyeleti díj 50%-kal emelt összegét meg kell fizetni, és

a kiesett heti pihenőnap (pihenőidő) napját követő naptól számított hét naptári napon belül kell legalább 24 órát kitevő, megszakítás nélküli pihenőidőt biztosítani.

A rendes munkaidőben elrendelt egészségügyi ügyelet után az egészségügyi ügyelet idejére járó munkabérén, **illetményén felül 50%-os mértékű ügyeleti pótlék jár.**

Mindezekkel együtt az OKFŐ 1/2021.(XII.29.) sz. utasításában is rendezi az ügyeleti díjak mértékét, mert erre az 528/2020.(XI.28.)Korm. rendelet 26 § (1) bekezdése feljogosítja.

„3. Az Eszjtv. 8. § (3) bekezdése szerinti személyek illetményen felüli díjazása

3.1. Az ügyelet díjazása

6. Az Eszjtv. 8. § (3) bekezdése szerinti személy a fekvőbeteg szakellátást végző egészségügyi szolgáltatónál egészségügyi ügyelet feladatellátás esetén ügyeleti alaplíjra és kiegészítő ügyeleti díjra (a továbbiakban együtt: ügyeleti díj) jogosult.

7.1. Az ügyeleti alaplíj mértéke óránként bruttó 6000 Ft.

7.2. Az Eszjtv. 8. § (4) bekezdése szerinti személy esetében az ügyeleti alaplíj mértéke a 7.1. pont szerinti alaplíj 70%-ának megfelelő összeg.

8.1. Az ügyeleti alaplíjon felül az ügyeleti feladatok progresszivitási szintjeire és szakmai különbözőségére tekintettel az 1. függelék szerinti 15%, 30% vagy 45%-kal magasabb kiegészítő ügyeleti díj állapítható meg.

8.2. A heti pihenőnapon, illetve az ünnepnapon végzett ügyelet esetén a 7.1–8.1. pont szerinti ügyeleti díj 20%-kal emelkedik.”

Pihenőidő biztosítása:

Az egészségügyi tevékenység befejezése és a következő, munkarend szerint megkezdett egészségügyi tevékenység között **tizenegy óra időtartamú megszakítás nélküli napi pihenőidőt kell biztosítani.** (Eszjtv. Vhr. 14. § (1) bekezdés) Ez a szabály nem csak az ügyelet utáni pihenőidőre, hanem minden két egészségügyi tevékenység közötti időtartamra vonatkozik.

Egészségügyi ügyelet esetén ezt a pihenőidőt közvetlenül az egészségügyi ügyelet befejezését követően **kell kiadni.**(Eütev 12 § (1) bekezdés).

Teljesen követhetetlen egyes orvosok számára a pihenőidő biztosítása, ezért fontos az előzetes munkaidő és ügyeleti beosztás közlése, amely a munkáltató kötelezettsége

A pihenőidő a munkarend részét képezi, a munkáltató kötelezettsége annak kiadásáról gondoskodni, ami azzal valósul meg, hogy nem osztja be munkavégzésre 11 órán belül az orvost, erről a pihenőidőről az orvos nem jogosult lemondani.

II. Fogalom meghatározások

Milyen illetmény illeti meg az orvost?

A 2003. évi LXXXIV. törvény 1. sz. melléklete: *Orvosok illetmény-, illetve bértáblája (Ft/hó, bruttó), tehát az orvosok havi béresei.*

Mt. 156. § (1) bekezdés a) pont szerint havibéres díjazás esetén a munkavállalónak - **a beosztás szerinti munkaidő mértékétől függetlenül - a havi alapbére jár.**

Fentiekből az következik, hogy bármilyen a **munkáltató által elrendelt** beosztás, bármennyi az adott hónapban a munkanapok és a munkaórák száma, a havibér sérthetetlen. (Más kérdés lehet a munkavégzés alóli mentesülés, ezek külön tételesen felsorolt elbírálás alatt állnak az Mt. 55. § alapján)

Mi minősül egészségügyi ügyeletnek:

egészségügyi ügyelet az az ügyelet, amelynek ellátására egészségügyi szolgálati jogviszonyban, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban kerül sor. (nem minősül rendkívüli munkavégzésnek Eütev 12/D § (1) bekezdés)

Ügyeleti feladatellátás: ... ügyeleti ellátás keretében végzett ***tényleges*** egészségügyi tevékenység, valamint a ***tényleges*** egészségügyi tevékenység végzése nélküli ***rendelkezésre állás*** az egészségügyi szolgáltató által meghatározott helyen és időben.

egészségügyi tevékenység: az egészségügyi szolgáltatás részét képező **minden tevékenység,** (Eütv. 3. § y)

az alkalmazott egészségügyi dolgozó munkaidejének legmagasabb mértékére vonatkozó szabály alkalmazásakor munkaidőnek tekintendő az egészségügyi ügyelet teljes időtartama. (Eütev. 12/F. § (5) bekezdés)

Hányféle formája van az ügyelet elrendelésének, elvállalásának?

Elrendelésére az adott orvos

1) a rendes munkaidejének terhére

a munkáltató a heti 40 órás teljes munkaidőben foglalkoztatott egészségügyi dolgozó rendes munkaideje terhére naptári hetenként legfeljebb 16 óra egészségügyi ügyeletet rendelhet el. A rendes munkaidő terhére beosztott egészségügyi ügyeletnek az egészségügyi szolgáltató, illetve az adott szervezeti egység ügyeleti szolgálatának időtartamára kell esnie. (Eütev. 12/D. § (2) bekezdés)

2) a szabad idejének terhére

az alkalmazott egészségügyi dolgozó számára - a heti 40 órás rendes munkaidőn felül - naptári évenként legfeljebb 416 óra egészségügyi ügyelet rendelhető el azzal, hogy a rendkívüli munkavégzés és az elrendelt egészségügyi ügyelet együttes időtartama nem haladhatja meg naptári évenként a 416 órát. (Eütev. 12/D. § (3) bekezdés)

Elvállalható: önként, külön erre irányuló írásba foglalt megállapodás alapján.

III. Jogszabály rövidítések jegyzéke

Eütev: 2003. évi LXXXIV. törvény az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről

Eütv.: 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

Mt. 2012. évi I: törvény a Munkatörvénykönyvről

2003. évi LXXXIV. törvény az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről

IV. Egészségügyi tevékenység időbeli korlátai:

	napi	heti 6 havi átlagban	havi	évi
munkaidő	12 óra ¹	60 óra ügyelet nélkül		
rendes munkaidő terhére elrendelt		16 óra két naptári		

¹ az ügyeleti feladatellátás tekintetében csak az azon belüli tényleges egészségügyi tevékenység végzés időtartamát kell figyelembe venni. Itt azonban nem egészségügyi ügyeletről történik a rendelkezés.

egészségügyi ügyelet		hetente legfeljebb egy alkalommal		
egészségügyi ügyelet	napi 12 órát meghaladóan egészségügyi ügyeletre sor kerülhet	72 óra egészségügyi ügyelettel	14 alkalom	416 óra két naptári hetente legfeljebb egy alkalommal

V. Pihenőidő biztosítási kötelezettsége a munkáltatónak

ügyelet vége és a következő munkaidő kezdete között	11 óra közvetlenül az ügyelet befejezése után kell kiadni			
hat nap munkavégzés után		1 pihenő nap (24 óra)		
heti pihenőnapon vagy munkaszüneti napon teljesített ügyelet után	az ügyeleti díjon túl	elsősorban másik pihenőnap	vagy legalább az adott naptári napon teljesített egészségügyi ügyelettel azonos tartamú pihenőidő	jár az orvosnak

Összeállította: dr. Dudás Márta ügyvéd a MOK BTSZ megbízásából 2022. november 29.